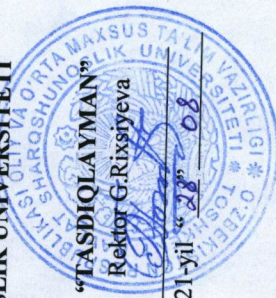

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI**

2021-yil "28" 08

MUTAXASSISLIKKA OID MAXSUS ADABIYOT TAHLILI (TURK)

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	200 000 - San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi:	230 000 - Tillar
Mutaxassislik:	70230502 – Adabiyotshunoslik (sharq tillari va tadqiqot yo'nalishlari bo'yicha)

Yayinlari, Ankara-2015.	Axborot manbalari:
1. http://sbe.gazi.edu.tr/ 2. http://www.sosyalbilimler.hacettepe.edu.tr/ 3. http://tde.deu.edu.tr/ 4. http://sosyalbilimler.istanbul.edu.tr/ 5. http://www.sosbilen.ege.edu.tr/ 6. http://www.turkishlanguage.org 7. http://www.tashgiv.uz/	
7	O'quv dasturi "Turk filologiyasi" kafedrasida ishlab chiqilgan va 20 <u>21</u> - yil " <u>27</u> " <u>08</u> dagi " <u>1</u> "-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.
	O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 20 <u>21</u> - yil " <u>28</u> " <u>08</u> dagi " <u>1</u> "-sonli bayoni bilan tasdiqlangan.
8	Fan/modul uchun ma'sul:
	P.Kenjayeva – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti, Turk filologiyasi kafedrasi mudiri, dotsent, filologiya fanlari doktori
9	Taqrizchilar:
	A.Tilayov - Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti "O'zbek adabiyoti tarixi va folklor" kafedrasi dotsenti, filologiya fanlari nomzodi (turdosh OTM);
	V.S.Yelok - Anqara Hoji Bayram Vali universiteti (Turkiya), "Zamonaviy turkiy tillar va adabiyoti" kafedrasi dotsenti, filologiya fanlari doktori (turdosh OTM).

manbalarni bilishi va ulardan foydalana olishi; • tarjima qilishga o'rgatish, talabalarda o'rganilayotgan chet tili (turk) og'zaki va yozma nutqini shakllantirish, chet tilidan dars o'ta olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak; • tarjima qilinayotgan matnlarda istilohlarni ajrata olish, ona tilida ularning ekvivalentini (muqobilini) topishni o'rgatish; • o'rganilayotgan maxsus adabiyotni (turk) tarjima qilishda milliy ruhni saqlab qolish, o'ziga xosligini yetkazib berishga intilish.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.	
Asosiy adabiyotlar: 1. Aristotel. Poetika (Poeziya san'atlari haqida).-T.: G'afur G'ulom nomidagi adabiyot va san'at nashriyoti, 1980. 2. Rasulov A. Tanqid, talqin, baholash. -T.: "Fan", 2006. 3. Rasulov A. Badiiylik – bezavol yangilik. -T.: "SHarq", 2007. 4. Quronov D., Mamajonov Z., SHeraliyeva M. Adabiyotshunoslik lug'ati. – T.: Akademnashr. 2010. 5. Karataş T. Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü. Sütun Yayınları, İzmir-2014. Aristotel. Poetika (Poeziya san'atlari haqida).-T.: G'afur G'ulom nomidagi adabiyot va san'at nashriyoti, 1980. Qo'shimcha adabiyotlar: 1. Mirziyoyev SH.M. "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" – T., "O'zbekiston" – 2017. 2. Yelo'q V.S., Kenjayeva P. Kutilmagan mehmon (turk hikoyalari tarjimasini). -T.: Akademnashr, 2011. 3. Kenjayeva P. Binafsha (turk hikoyalari tarjimasini). -T.: Mumtoz so'z, 2015. 4. Yeni Türk Edebiyatı. (1839-2000). Edit. Ramazan Korkmaz. Grafiker	

Fan/modul kodi MAT110	O'quv yili 2021-2022 2022-2023	Semestr 1,2,3	ECTS - Kreditlar 4,4,2
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/rus	Haftadagi dars soatlari 4,4,2	
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1. Mutaxassislikka oid maxsus adabiyot tahlili	150	150	300
2.	I. Fanning mazmuni		
	Fanni o'qitishdan maqsad – magistrarga o'rganilayotgan chet tili (turk) adabiy uslublari va ularning matndagi ko'rinishi; matn tahlili bilan til uslublari haqida bilim, malaka va ko'nikmani shakllantirish. Fanning vazifasi – magistrnlarni mutaxassisligidan kelib chiqqan holda adabiyotshunoslikdagi matn tahlili va talqinini amaliyotda tadbiiq etishni hamda badiiy matnni adabiyotshunoslik nuqtai nazaridan tahlil qila olish qobiliyatini shakllantirish.		
	II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) Fan bo'yicha ma'ruza mashg'ulotlari rejalashtirilmagan III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:		
	I-mavzu. O'zlashtirish estetikasi, badiiy asarning talqini va tahlili Adabiy matnni uqish va o'zlashtirish muammosi. Badiiy matn talqini. Badiiy asarni tahlil qilish san'ati. Badiiy asarni kontekstual tahlil qilish yo'llari. Badiiy asarni immanent tahlil qilish yo'llari. Sotsiologik tahlil metodi haqidagi qarashlar. Badiiy asarni qiyosiy tahlil qilish metodi. Tarixiy-madaniy tahlil metodi haqida tushuncha.		
	2-mavzu. Talqiniy yondashuvlar yoxud maqsadli tahlil Badiiy asarda yozuvchi taqdiri yoki tarixiy-biografik yondashuv.Turk adabiyotida tarixiy-biografik yondashuvga munosabat. Mangu asar yoxud ontologik yondashuv. Tarixiy-funksional yondashuv yoxud badiiy asarni qayta baholash. Badiiy asarni tahrirlash.		
	3-mavzu. Talqiniy jarayon: tahlil yo'llari, maqsad va vazifalari Satrlar ruhiga singish yoxud mikroanaliz imkoniyatlari. Turk she'riyatida badiiy tahlil masalalari. So'z qimmat, imo-ishoralar ma'nosi yoxud strukturali-semantic tahlil. Turk nasriy asarlarining strukturali-semantic tahlili. Uslub tahlili.		

Turk yozuvchilarining uslubiy o'ziga xosligi va uslubiy xilma-xillik. Sharq adabiyotshunosligida uslub masalasining yoritilishi. Badiiy uslubning shakllanishida folklorizm unsurlari.

4-mavzu. Badiiylik

Badiiylik. Badiiy adabiyotning eng muhim va umumiy xususiyatlari. Adabiyotda ommaviylik, hayotiy obrazlar orqali tasvirlanishi. So'z vositasida inson qalbini kashf etish, asarda hayotni qaytadan jonlantirish.

5-mavzu. Obrazlilik va obraz

Badiiy obrazning umumlashmaligi. Badiiy obrazning aniqligi (individualligi). Obraz yaratishda badiiy to'qima. Badiiy obrazning estetik ta'sirdorligi. Xarakter. Xarakter yaratish badiiylikning o'zak masalasi. Psixologizm prinsiplari, shakllari.

6-mavzu. Milliylik va g'oyaviylik

Dunyogarash. G'oyaviylik (fikrlar majmui). Xalqchilik va uning xislatlari. Adabiyotdagi milliylik va umuminsoniylik. Adabiyotga diniy-falsafiy ta'limotlar ta'siri.

7-mavzu. Badiiy asar talqini

Hayotiy haqiqat va badiiy haqiqat talqini. Hayot. Yozuvchining g'oyaviy-badiiy maqsad. Hayotiy haqiqat. Nasriy asar talqini. Mazmun va shakl. Mavzu va g'oya. She'riy asar talqini. She'riy asarda mazmun va shaklning o'ziga xosligi. Dramatik, tragedik va komedik asar tahlili.

Ijodiy metod va oqimlar. Badiiy asar talqinida yozuvchi uslubii omili.

8-mavzu. O'rganilayotgan adabiyotda janrlar tizimi

Tarixiy transformatsiya, yangi janrlarning vujudga kelishi.

9-mavzu. Matn va tarjimani filologik tahlil qilish, so'z boyligi va tarjima

Badiiy asar tarjimasida filologik tahlil. Badiiy asar tarjimasida milliy koloritni qayta yaratish. Turk asarlarining tarjimasida milliy koloritning badiiy ifodasi. Badiiy adabiyotda tarjimaning janriy muammolari. Badiiy asarda tahlil va tarjimaning ijodiy tabiati. Badiiy asar tarjimasida mazmun va shakl birligini qayta yaratish.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. I.Shinosiy dramalarining badiiy tahlili
 2. N.Kamol romanlarining badiiy tahlili
 3. S.P.Sezai hikoyalari badiiy tahlili
 4. H.Ziyo romanlarining badiiy tahlili
 5. H.A.Adivar romanlarining badiiy tahlili
 6. M.E.Yurdakul she'rlarining badiiy tahlili
 7. M.A.Erso'y she'rlarining badiiy tahlili
 8. Y.Kemal she'rlarining badiiy tahlili
 9. A.Hoshim she'rlarining badiiy tahlili
 10. M.SH.Esendal hikoyalari badiiy tahlili
 11. O.Veyxel she'rlarining badiiy tahlili
 12. U.Sayfiddin hikoyalari badiiy tahlili
 13. R.N.Guntekin asarlarining badiiy tahlili
 14. F.N.CHanlibel she'rlarining badiiy tahlili
 15. O'Kamol hikoyalari badiiy tahlili
 16. S.Ali hikoyalari badiiy tahlili
 17. S.Foiz hikoyalari badiiy tahlili
 18. T.Bug'ro hikoyalari badiiy tahlili
 19. A.H.Tampinar she'rlarining badiiy tahlili
 20. N.F.Kisakurek she'rlarining badiiy tahlili
 21. B.Negatigil she'rlarining badiiy tahlili
 22. A.Nesin hikoyalari badiiy tahlili
 23. M.N.Sepetchio'g'li hikoyalari badiiy tahlili
 24. F.Edu hikoyalari badiiy tahlili
 25. SH.Bulut hikoyalari badiiy tahlili
 26. N.Merich hikoyalari badiiy tahlili
 27. F.H.Dag'larja she'rlarining badiiy tahlili
 28. Yu.Atilgan hikoyalari badiiy tahlili
 29. O'Pomuk romanlarining badiiy tahlili
 30. M.Kutlu hikoyalari badiiy tahlili
- Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

3 V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- asosiy chet tili (turk) grammatik va leksik me'yorlaridan xabardor bo'lish, ilmiy, badiiy, publisistik, rasmiy-ish yuritish to'g'risida tasavvurga ega bo'lish;
- og'zaki-maishiy so'zlashuv stillariga xos adabiyot namunalari dagi umumiy va xususiy holatlarni his qilishni shakllantirish, o'rganilayotgan mutaxassislikka bevosita bog'liq ravishda chet tilidagi (turk) matnlar,